

**STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA
A STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ, VLAŠIM
ZÁMEK 1, 258 01 VLAŠIM**



PREVENTIVNÍ PROGRAM

pro školní rok 2014 - 2015

Preventivní program Střední odborné školy a Středního odborného učiliště, Vlašim, Zámek 1 s přílohami pro školní rok 2014 – 2015 vypracovali:

Školní metodik prevence a výchovný poradce.

.....
Ing. Václav Draždák v. r.

.....
Mgr. Jarmila Vaníčková v. r.

Ve Vlašimi dne 15. září 2014

.....
Ing. Vladislav Novotný v. r.
ředitel školy

Obsah

| | |
|---|----|
| 1. Úvod..... | 4 |
| 2. Cíl | 5 |
| 3. Vlastní program..... | 6 |
| 3.1 Úvodní schůzka | 6 |
| 3.2 Analýza současného stavu..... | 6 |
| 3.3 Dlouhodobé preventivní aktivity v procesu vyučování..... | 6 |
| 3.4 Další dlouhodobé preventivní aktivity | 7 |
| 3.4.1 Spolupráce s Centrem adiktologických služeb Magdaléna Benešov | 7 |
| 3.4.2 Spolupráce s Okresní hygienickou stanicí v Benešově | 7 |
| 3.4.3 Organizování sportovních akcí pro mládež a dospělé s využitím primární prevence | 8 |
| 3.4.4 Spolupráce s nadací Člověk v tísni..... | 8 |
| 3.4.5 Projekt Šance | 8 |
| 3.4.6 Projekt Emil..... | 9 |
| 3.4.7 S tebou o tobě..... | 9 |
| 3.4.8 Spolupráce s Domem dětí a mládeže..... | 9 |
| 3.5 Tradice školy a školní prostředí | 9 |
| 3.6 Vzdělávání pedagogů | 9 |
| 3.7 Jednorázové, příležitostné aktivity | 10 |
| 3.8 Další aktivity ve škole | 10 |
| 3.9 Rodiče..... | 10 |
| 3.10 Volnočasové aktivity ve škole..... | 11 |
| 3.11 Řešení přestupků | 11 |
| 3.12 Spolupráce s dalšími organizacemi | 12 |
| 3.12.1 Spolupráce s masmédií | 12 |
| 3.12.2 Internet..... | 12 |
| 3.12.3 Oblast školství | 12 |
| 3.12.4 Oblast sociálních věcí..... | 13 |
| 3.12.5 Policie ČR..... | 14 |
| 3.12.6 Krizový plán | 15 |
| 4. Závěr | 16 |
| 5. Výchozí dokumenty..... | 16 |
| 6. Přílohy..... | 17 |

1. Úvod

Preventivní program je zaměřen na prevenci sociálně patologických jevů u žáků. Zejména se jedná o předcházení a rozpoznání:

- záškoláctví,
- šikany, rasizmu, xenofobie, vandalismu,
- kriminality, delikvence,
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky), onemocnění HIV/AIDS,
- závislosti na virtuálních drogách, gamblingu,
- poruch příjmu potravy,
- ohrožení mravní výchovy mládeže,
- domácího násilí, týrání a zneužívání dětí.

Nedílnou součástí je také vztah k přírodě a ekologická výchova.

Program je vypracován na období let 2013 - 2016 a je otevřený dalším námětům a připomínkám ze strany pedagogických pracovníků a rodičů. Všichni pedagogičtí pracovníci jsou povinni respektovat osobnostní zvláštnosti žáků. Mimořádnou pozornost budou věnovat skupině žáků problémových a hendikepovaných, protože v tomto věku patří mládež k nejhroženější skupině. Proto naše škola již několik let realizuje komplexní dlouhodobý program primární prevence sociálně negativních jevů s cílem zahrnout do něj co nejvíce spolupracujících subjektů, a především však rodiče.

Příčin, které vedou k nejrůznějším experimentům s návykovými látkami je značné množství. Mnohé z nich se vztahují k rodině a sociálnímu prostředí, v němž je žák vychován, jiné působí v rámci celospolečenského procesu a některé jsou dokonce označovány jako „osudově“ proměnné. V poslední době se zkoumají i genetické vlivy.

Preventivní program je k dispozici v několika výtiscích, které mají k dispozici ředitel školy, zástupci ředitele pro teoretickou i praktickou výuku v Tehově a ve Vlašimi, vedoucí Domova mládeže a v elektronické podobě je přístupný všem zaměstnancům školy na serveru školy. Také je součástí www stránek školy - www.sosasou-vlasim.cz.

Je samozřejmé, že tento preventivní program školy nemůže mít všechna rizika pod kontrolou. Preventivní strategie uplatňovaná ve škole však respektuje skutečnost, že určité části mládeže se z různých důvodů nedaří přiměřeně a odpovědně vyrovnávat s osobními problémy a sociálními požadavky, nejrůznějším konflikty i školními nároky.

Minimální preventivní program je vytvořen v souladu § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. Školského zákona a Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č.j. 20006/2007-51. Jeho naplňování vyplývá ze Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti MŠMT na období let 2013 – 2016. Jeho podkladem je také Koncepce primární prevence Středočeského kraje na období 2013–2016 vycházející z dokumentu Světové zdravotnické organizace Zdraví pro všechny v 21. století, který byl projednán vládou ČR – usnesení vlády č. 1046/2002 a z usnesení vlády č. j. 1305/04 O národní strategii protidrogové politiky 2005 – 2009.

2. CÍL

Hlavní cíle vycházejí ze základních cílů strategie primární prevence sociálně patologických jevů na období 2013 – 2016 a Koncepce primární prevence Středočeského kraje na období 2013 – 2016. Jde o soubor preventivních (specifických i nespecifických) a vzdělávacích činností, které povedou ke snížení projevům sociálně patologických jevů u žáků.

Cílem minimálního preventivního programu SOŠ a SOU Vlašim je realizovat ve škole dlouhodobý komplexní primární program zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, do kterého bude zahrnuto vše důležité, co je v současné době škole k dispozici a vše, co již bylo s úspěchem vyzkoušeno. Tyto cíle lze rozdělit do několika skupin:

- Výchova žáků k odpovědnosti za vlastní chování, činit vlastní (pokud možno správné) rozhodnutí a stanovit si reálné cíle v životě.
- Vytvořit u žáků vyhraněný negativní vztah k sociálně patologickým jevům tím, že žákům bude předkládán vyvážený a ucelený obraz o všech typech sociálně patologických jevů hlavně v hodinách českého jazyka, občanské nauky, chemie, tělesné výchovy, společenské výchovy, psychologie, práva. V odborných předmětech je využít vhodných témat. K tomuto využívat různých metod výuky.
- Vychovávat žáky v oblasti výživy, osobní a duševní hygieny, vytvářet u nich vztah ke sportu.
- Nabídnout žákům širokou škálu volno-časových aktivit tak, aby každý žák mohl rozvíjet své vlohy a zájmy.
- Posilovat duševní odolnosti vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům.
- Zapojit žáky do tvorby školního a třídního prostředí a vytvořit v nich vztah k historickým budovám, ve kterých tráví mnoho času.
- Soustavné vzdělávání školního metodika prevence. Informace ze školení předávat vedení školy a ostatním pedagogickým pracovníkům. Sledovat legislativu, případně vznášet návrhy na změnu školního řádu, sankčního řádu, krizového plánu, spolupracuje s výchovnými poradci a školním psychologem.
- Vyškolit třídní učitele pro práci s kolektivem na téma prevence sociálně patologických jevů a ekologická výchova, zařadit tato témata do programu třídnických hodin, do mezipředmětových vztahů zařazených v nových ŠVP.
- Motivovat pedagogické pracovníky k aktivnímu zapojení do realizace minimálního preventivního programu ve svých hodinách i na neformální bázi při komunikaci se žáky, ke spolupráci s kolegy, k vzájemné informovanosti o chování žáků a vzájemná kolegiální provázanost.
- Zapojit rodiče do realizace minimálního preventivního programu.
- Začlenit problematiku prevence sociálně patologických jevů u dětí do školních vzdělávacích programů jednotlivých oborů vzdělávání.

3. VLASTNÍ PROGRAM

3.1 Úvodní schůzka

Úvodní schůzka školního metodika prevence s vedením školy, výchovnými poradci, pedagogy i zástupci rodičů s cílem informovat o vypracování a realizaci preventivního programu na škole.

Na této schůzce, která je seřazena v září, jsou vyjmenovány stěžejní projekty a cíle, včetně jejich organizačního zabezpečení. Je zde připomenuto, že by všichni pedagogičtí pracovníci měli být seznámeni s MPP a podílet se na jeho realizaci. Vedoucí úseků přenášejí tyto informace učitelům na nejbližších poradách úseků.

3.2 Analýza současného stavu

Je důležitá pro zjištění aktuálního stavu, stanovení příčin negativních jevů a vytyčení prognózy. Pro analýzu současného stavu se především využívají:

- depistážní dotazníky, které obsahují i část týkající se výskytu návykových látek ve škole, informovanosti žáků o drogách apod. Depistážní dotazníky vyplňují nově příchozí žáci 1. ročníků v říjnu – listopadu (příloha č. 1).

- informace o materiálech ve škole – DVD, knihy, odebírané časopisy k drogové problematice (Prevence, Závislost, Učitelství noviny).

- aktivity pro pedagogy – školení, semináře organizované MŠMT ČR Praha, KÚ Středočeského kraje, OHS Benešov a PPP Benešov.

- aktivity pro rodiče, konzultační hodiny metodika prevence, informace o webových stránkách školy, popřípadě besedy, literatura a seznámení s kontaktními místy, kam se mohou rodiče obrátit s problémy se svými dětmi.

3.3 Dlouhodobé preventivní aktivity v procesu vyučování

V rámci výuky budou kromě tradičních metod práce využívány také další metody, které se dosud osvědčily. Výchova ke zdravému životnímu stylu a k prevenci sociálně patologických jevů bude prolínat mezipředmětově některé používané metody práce:

- a) výklad – informace z tisku, rozhlasu, televize, učebnic, výukových materiálů,
 - využití ve všech předmětech, při schůzkách skupin na domově mládeže,
 - b) samostatná práce – výtvarné koláže, slohové práce na určená témata, referáty
 - využití v předmětech estetická výchova, občanská nauka, společenská výchova, psychologie, český jazyk, právo, ekologie ...
 - c) besedy – s učitelem, pozvanými odborníky, diskuse
 - využití ve všech předmětech, třídnické hodiny, třídní schůzky rodičů
 - d) sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru, trénování způsobů odmítání drog
- Sociální hry – tato forma nám umožní vyrovnat se s danými tématy velice intenzivně. Namísto toho, abychom cokoli popisovali, zkusíme si to prožít do co největších důsledků, ovšem nanečisto.
- umět se dobře rozhodnout a stát si za svým názorem
 - procvičení mezilidských vztahů
 - uvědomění si svých nároků na partnera
 - umět potěšit druhého
 - pozitivní myšlení
 - radost ze života – hledám na lidech hezké věci
 - kdo jsem a co cítím
 - můj názor na sex
 - výtvarné vyjádření lásky
 - jak se mám tvářit

Katalog sociálních her je k dispozici u školního metodika prevence a využívají jej ostatní pedagogičtí pracovníci.

- využití v předmětech psychologie, společenská výchova, občanská nauka, třídnické hodiny
- e) Témata probíraná v předmětech teoretické výuky, která podporují PP:
 - Společenská výchova, Psychologie – mezilidské vztahy, asertivita, komunikace, práce a naše psychika, vliv drog na psychiku.
 - Občanská nauka, Základy společenských věd – zdravý životní styl, sociální vztahy v rodině, ve škole, náboženské sekty, globální problémy lidstva, parlament, OSN, drogy a láska.
 - Právo – drogová trestná činnost, právní ochrana, rodinné právo, občanské právo,
 - Chemie - jaká nebezpečí v sobě skrývají některé rostliny, léky, těkavé látky, chemické látky jako droga.
 - Tělesná výchova – relaxační cvičení, poznání vlastního těla, svých skrytých schopností, možnost dosáhnout fyzického uspokojení pohybem, spolupráce a pomoc ve sportovním týmu, účast na všech sportovních aktivitách pořádaných Odbory školství, MŠMT ČR a na školních přeborech.
 - Potravinářství a technologie – zdravý životní styl – strava, výživa, hygiena, režim dne, poruchy příjmu potravy.
 - Matematika – úlohy s procenty a zlomky – znečištění ovzduší a vod, obsah alkoholu v krvi, procento kuřáků, alkoholiků a užívajících drogy, možnost zpracování výsledků úloh do grafů v hodině výpočetní techniky.
 - Odborný výcvik – hraje významnou roli zejména v prevenci zneužívání alkoholu a tabákových výrobků a v ekologické výchově. Cílem je předejít a zabránit zneužívání drog na pracovišti. Uživatel drog by mohl ohrozit zdraví a život svůj i ostatních. Neméně důležitým cílem je naučit žáky rozeznávat, třídít a správně ukládat odpady, zvláště nebezpečné odpady.

3.4 Další dlouhodobé preventivní aktivity

Odpovídá za ně školní metodik prevence jmenovaný do této funkce ředitelem školy. Spolupracuje s výchovnými poradci ve Vlašimi a v odloučeném pracovišti Tehov, školním psychologem, s ostatními pedagogy, metodikem prevence pedagogicko-psychologické poradny, s pedagogicko-psychologickou poradnou, dalšími institucemi a organizacemi.

3.4.1 Spolupráce s Centrem adiktologických služeb Magdaléna

Kontaktní protidrogové nízkoprahové zařízení pro drogově závislé, experimentátory, rodiče, spolužáky, sourozence, pedagogy a ostatní chtějící se informovat, poučit, léčit, minimalizovat rizika:

- seznámení žáků s nabízenou pomocí - 1. ročník – září,
- přednáška pro žáky ubytované na domově mládeže – všichni ubytovaní,
- informace o činnosti a programu na třídní schůzce – listopad,
- spolupráce při řešení problémů,
- využití informačních materiálů.

3.4.2 Spolupráce s Okresní hygienickou stanicí v Benešově

Využití preventivního programu pro školy za účasti lékařů a populárních umělců, využití informačního materiálu.

- v průběhu celého roku – všechny ročníky.

3.4.3 Organizace sportovních akcí pro mládež a dospělé s využitím primární prevence.

Organizace 8. ročníku Běhu Naděje (Běh Terryho Foxe) jako součást projektu Skutky naděje v ČR, pro vlašimský region.

- září 2014 – organizace a účast všech žáků a pedagogických pracovníků školy.

Pohybem ke zdraví – organizace Přespolního běhu pro ZŠ a SŠ, září 2014.

Běh ke Dni studentstva 40. ročník – listopad, celá škola, úcta, vzpomínka.

Lyžařský výcvikový kurz zaměřený na rozvoj pohybových aktivit, sociálních a komunikačních dovedností, přednášky o zdravém životním stylu.

- březen 2014 Krkonoše – vybraní žáci prvních ročníků.

Sportovní den školy – jednodenní, dvoudenní vodácký kurz zaměřený rozvoj pohybových aktivit a vztahu k přírodě, sociální hry, mezitřídní turnaje ve florbalu, ve volejbalu a kopané

- červen 2014 – třídy nekonající MZ a ZZ

Okresní – krajské - národní kolo silového čtyřboje žáků středních škol – nácvik s žáky v hodinách TV, organizace školního kola, výběr žáků do okresního kola, organizace krajského kola

3.4.4 Spolupráce s nadací ČLOVĚK V TÍSNI v projektu Jeden svět na školách

SOŠ a SOU je přihlášena do projektu „Jeden svět na školách“, organizovaný nadací ČLOVĚK V TÍSNI.

Jedná se o používání dokumentárních filmů ve výuce s lidsko-právní tematikou - Romové, Rasismus, Lidé v pasti, Rozvojová pomoc, Stíny socialistické minulosti, atd.

- program rozložen do celého školního roku a všech ročníků, všechny obory.

- spolupráce s DM, kde jsou ubytováni naši žáci, projekce filmů.

3.4.5 Projekt Šance

SOŠ a SOU je přihlášena do projektu „DEJTE ŠANCI DĚTEM ULICE“ organizovaný organizací PROJEKT ŠANCE, o. s. Jde o veřejnou sbírku ve prospěch dětí a mladých lidí žijících v ČR na ulici v zapomnění, zneužívaných dětí a na podporu pracovní a terapeutické dílny tohoto projektu.

3.4.6 Projekt „Prevence užívání legálních drog – 2014“

Škola realizuje projekt zaměřený na žáky 1. ročníků SOŠ a SOU. Také je pro žáky plánována exkurze v Centru adiktologických služeb Magdaléna Benešov.

- v průběhu roku 2014 – žáci 1. ročníků.

3.4.7 Projekt Emil, Sluníčkový den

Sbírka pro hendikepované děti, aby mohli sportovat a zúčastňovat se různých pohybových aktivit - květen 2015. Sbírka na výzkum rakoviny – květen 2015.

3.4.8 S tebou o tobě, Cyklus přednášek pro dívky 1. ročníku v projektu Proměny života. Leden 2015

- **O nemoci AIDS, sexu, lásce a věrnosti**

Přednáška T. Řeháka pro žáky 1. ročníků, garant Doc. MUDr. Jana Hamanová, CSc.

3.4.9 Spolupráce s Domem dětí a mládeže ve Vlašimi

Žáci organizují, spolupracují, pomáhají při aktivitách DDM, celý školní rok.

3.5 Tradice školy a školní prostředí

Důležitým výchovným prvkem jsou tradice naší školy, v nichž chceme vychovávat a vzdělávat žáky. Připomínání si úspěchů našich žáků, nebo absolventů a historie budov, v kterých se škola nachází, vede ke zvýšení sebevědomí žáků a vztahu k hodnotám. Pravidelně organizujeme výstavu prací, esejí a kreseb našich žáků na téma „Naše škola“, při mezi školní soutěži odborné dovednosti Pohár blanických rytířů vyhlašujeme fotografickou soutěž, připravujeme výstavu prací v říjnu 2014.

Dalším neméně důležitým prvkem je školní a třídní prostředí, ve kterém žáci tráví mnoho času. Proto se žáci podílejí na vytváření prostředí, na jeho výzdobě, udržování pořádku. Jsou vedeni ke spoluzodpovědnosti, dostávají prostor k vlastní realizaci svých nápadů na výzdobu školy a třídy.

Do těchto aktivit se snažíme zapojovat i rodiče, vždyť je i v jejich zájmu vědět, v jakém prostředí tráví jejich děti mnoho času.

3.6 Vzdělávání pedagogů

Všichni pedagogičtí pracovníci mají anebo dokončují základní pedagogické vzdělání – doplňkové pedagogické studium učitelů odborných předmětů, učitelů OV a vychovatelů.

Učitelé se zúčastňují školení, seminářů a dalších aktivit podle nabídek zaslaných do školy. Nabídky budou zhodnoceny, vybrány nejvhodnější a navrženy řediteli školy k vyslání učitelů. Ti budou poté písemně informovat ředitele školy a školního metodika prevence o průběhu školení. Školní metodik prevence eviduje vzdělání pedagogů v oblasti prevence.

Všichni pedagogičtí pracovníci budou seznámeni s preventivním programem do konce října nového školního roku. K tomu mohou využít tištěnou, nebo elektronickou podobu PP.

Školní metodik prevence se bude pravidelně zúčastňovat konferencí a školení školních metodiků prevence organizovaných KÚ Středočeské kraje a PPP Benešov. Získané informace zpracuje a předá řediteli školy, případně bude informovat pedagogické pracovníky na pravidelných poradách úseků. Také bude sledovat změny v legislativě, s kterými seznámí vedení školy, případně navrhne řediteli školy změny ve Školním řádu, Sankčním řádu jako první právní formou, se kterou se žáci ve společnosti setkávají.

3.7 Jednorázové, příležitostné aktivity

Kulturní pořady zaměřené na protidrogovou tematiku.

Besedy, diskuse s odborníky, filmová produkce tak jak budou v momentální nabídce pro ostatní střední školy okr. Benešov, případně pro region Vlašimi.

- podle tématu budou učeny jednotlivé ročníky.

3.8 Další aktivity ve škole

Ve škole je zavedena „Schránka důvěry“, kam mohou žáci psát své anonymní dotazy či informace. Žáci vědí, který pedagog má do schránky přístup a kdo bude s nimi o jejich problémech diskutovat. Jedná se o „nizkoprahový přístup k informacím ze strany žáků a náhled do skryté problematiky.

Každý měsíc bude vyhodnoceno využívání schránky důvěry žáky a podle výsledku bude připraveno další opatření, nabídka, možnosti formy komunikace.

Školní nástěnka na téma zdravý životní styl, drogy. Témata si volí žáci sami na základě námětů a připomínek žáků. Pololetně (nebo dříve) bude vyhodnoceno, jaká témata žáky zajímají, jaké informace se objevily atd.

Konzultačních hodiny pro žáky a jejich rodiče školního metodika prevence jsou vyvěšeny na výše uvedených nástěnkách a také na www stránkách školy. Na základě individuální dohody mohou být konzultace i mimo tyto hodiny. Pedagogičtí pracovníci mohou využívat konzultaci průběžně.

Příruční knihovnička s propagačními materiály, odbornou literaturou, beletrií, videotékou, DVD filmy je k dispozici pedagogům, žákům i rodičům. Materiály jsou rozděleny pro pedagogy a žáky. Pro žáky je součástí školní knihovny a studovny s jejími podmínkami provozu, pro pedagogy je k dispozici knihovnička v kanceláři školního metodika prevence.

3.9 Zákonní zástupci

Rodiče jsou informováni o realizaci programu ve škole na schůzkách rodičů. Jsou požádáni o spolupráci v rámci svých možností.

Třídní učitelé mají za úkol úzce spolupracovat s rodiči v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Vzhledem k tomu, že rodiče problémových žáků se často schůzek rodičů nezúčastní, budou případně vyzváni třídním učitelem popř. ředitelem školy k osobní návštěvě školy.

Doporučení rodičům:

- věnovat větší pozornost využívání volného času dítěte,
- udělat si čas na rozhovory s dětmi o jejich problémech,
- nenahrazovat svoji pracovní zaneprázdněnost a nedostatek času směrem dítěti finančními částkami,

- mít přehled o finanční situaci svého dítěte,
- mít přehled o přátelích, s kterými se dítě stýká a o místech kde často pobývá,
- zapojit rodiče do plánovaných aktivit – spoluúčast při prezentaci školy v médiích,
- informovat rodiče o volnočasových aktivitách ve městě (v okrese),
- možnost hledání finančních zdrojů,
- informovat rodiče o zařízeních, ordinacích, zabývajících se prevencí a léčbou drogových závislostí,
- informovat o příznacích užívání/zneužívání psychotropních a omamných látek, včetně případné pomoci.

3.10 Volnočasové aktivity ve škole

Volnočasové aktivity jsou zaměřeny na smysluplné využívání volného času, včetně cílené protidrogové prevence.

- sportovní kroužky, umělecké kroužky, odborné kroužky,
- využití nabídky aktivit pořádaných jinými organizacemi,
- mimoškolní aktivity,

Dbáme, aby pro žáky ubytované na domově mládeže byl na každý den připraven kvalitní program s možnostmi výběru.

V naší škole jsme se zaměřili především na sportovní aktivity a využívání volného času sportem. Tyto aktivity pokračují i ve školním roce 2014/2015.

Obsah činnosti:

- účast na sportovních akcích středních škol,
- vlastní sportovní akce, soutěže, vycházky, besedy v DM,
- školní kolo v Běhu ke Dni studentstva, školní kolo v Silovém čtyřboji, školní kolo ve volejbalu, kopané, florbalu
- organizování sportovních dnů,
- při organizaci LVK a jeho průběhu přednášky o zdravém životním stylu,
- školní výlety zaměřené na využití volného času,
- organizace Běhu Naděje
- Emil
- Projekt Šance
- spolupráce s Domem dětí a mládeže při organizování karnevalů, Dnu dětí, mikulášských a vánočních besídek,

Ve škole pracuje také velké množství zájmových kroužků zaměřené na rozvíjení odborných znalostí a pozitivních zážitků. Seznam kroužků seminářů viz příloha č. 4. Přehled volnočasových aktivit ve školním roce 2013/14 Tyto aktivity pokračují i ve školním roce 2014/2015.

3.11 Řešení přestupků

Seznámení se Školním řádem, Sankčním řádem a Krizovým plánem se provádí na úvodních schůzkách rodičů žáků prvních ročníků a poté pravidelně na začátku každého školního roku, v třídních hodinách a na třídních schůzkách s rodiči.

V případech, kdy selže prevence sociálně patologických jevů na škole, a vyskytnou se žáci, kteří v tomto směru porušili školní řád, bude postupováno podle Krizového plánu, který je v současné době ve fázi připomínkování. Jeho podkladem je Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů č.j. 20006/2007-51 platného od 16.10. 2007. Sankce bude udělena dle Sankčního řádu školy schváleného ředitelem školy v září. Do této doby bude postupováno viz. „DOPORUČENÍ MŠMT ČR V „KONCEPCI“ :

- individuální rozbor se žákem, podle zjištěných informací pak spolupráce s rodinou, popř. doporučení kontaktu s odborníky,
- v případě nezájmu rodičů oznámení orgánu sociálně – právní ochraně dítěte příslušné pověřené obce,

- v případě dealerství oznámení události policii.

Při všech jednáních je přítomen třídní učitel, školní metodik prevence, výchovný poradce, případně u závažných případů ředitel školy. Vždy se sepíše zápis z pohovoru, který je založen u školního metodika prevence.

3.12 Spolupráce s dalšími organizacemi

3.12.1 Spolupráce s masmédií

Masmédia patří k významným subjektům, které ovlivňují veřejné mínění a jejichž prostřednictvím je možné ovlivňovat širokou veřejnost. Proto je v programu počítáno i se spoluprací s masmédií. Cílem mediální politiky je snaha o propagaci naší školy a zdravého životního stylu.

Ve vytipovaných denících bude prezentován Preventivní program naší školy, realizace, případně další dílčí informace. (Zpravodaj města Vlašimi, Benešovské listy, Jiskra, MF Dnes – středočeská oblast.)

Vydávání školního časopisu, měsíčník pro žáky i pedagogy.

Spolupráce s redakcí časopisu PREVENCE a s jinými časopisy a deníky.

3.12.2 Internet

Internet patří mezi komunikační média. Po vytvoření internetové sítě ve škole se stal Internet zdrojem informačních kanálů. Tato forma může oslovit sice omezenou, ale specifickou cílovou skupinu dnešních mladých lidí. Je zpřístupněn všem žákům školy ve čtyřech odborných učebnách, po celý den i v době mimo vyučování v hůrně školy.

Na internetových stránkách školy – www.sosasou-vlasim.cz je v sekci školní metodik prevence prezentován v plném znění minimálně preventivní program, jeho realizace ve formě článků a fotografií.

Do všech počítačů byl také nainstalován výcvikový program – Drogy, smrtelné nebezpečí od nakladatelství Grada.

3.12.3 Oblast školství

Spolupráce s:

- Krajským školním koordinátorem prevence
- Metodikem prevence PPP
- Pedagogicko – psychologickou poradnou ve Vlašimi a v Benešově, se SPC
- Orgánem sociálně – právní ochrany dítěte ve Vlašimi
- Okresní hygienickou stanicí v Benešově
- ČSČK
- Sdružením za dětský život
- Pedagogickým centrem Praha
- DVPP Příbram
- DDM Vlašim

3.12.4 Oblast sociálních věcí

Spolupráce s oddělením sociálním a zdravotním při řešení situací, které spadají do kompetence tohoto odboru.

3.12.5 Policie, Městská policie

Řešení trestné činnosti ve škole týkající se nejen držení drog, dealerství, ale i krádeže a šikany.

Hlavním cílem je připravit ve spolupráci s policií preventivní aktivity např. besedy, seznámení s odpovědností a trestním řádem, atd. V případě nejasnosti postupu v rámci zákona je kontaktována Policie ČR odd. Vlašim, případně tisková mluvčí Policie okresu Benešov. Spolupracují při organizaci Běhu naděje, dopravní výchova, ukázky zadržení pachatele, práce se služebníkem psem.

3.12.6 Krizový plán

Přesný návod postupu při řešení krizových situací ve škole:

- na jeho vytvoření se podílí celý pedagogický sbor – hlavní slovo při tom patří řediteli školy, metodikovi prevence a výchovnému poradci,
- je součástí školního řádu,
- má zahrnovat konkrétní kroky (jak postupovat, když...), odkazy na odborná zařízení,
- měl by být umístěn na předem dohodnutém místě, které všichni pedagogové znají,
- měl by jasně vymezovat kompetence (kdo co udělá, když...),
- jasně sankce za překročení školního řádu, kvůli jednotnému postupu pedagogů.

Zásady krizového plánu:

- S tímto plánem podrobně seznámit pedagogický sbor, rodiče a žáky,
- je v něm stanovena spolupráce s policií (je dobré spojit se se specialistou pro mládež v místě školy a dohodnout s ním spolupráci ještě před vznikem krizové situace).

Důležité poznatky:

- * Konzumace alkoholu a návykových látek není protiprávní,
- * je nutné proškolit učitele v první pomoci při akutní intoxikaci,
- * je vhodné znát oznamovací povinnost,
- * provádět šetření má v kompetenci pouze policie,
- * role školy je pouze preventivní a poradenská.

Zákony:

Věstník č. 11 MŠMT – Metodický pokyn k PP SPJ u dětí ve školách a školských zařízeních.

Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně – právní ochraně dětí,

č. 200/1990 Sb. o přestupcích

č. 140/1967 Sb. Trestní zákon

č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za trestné činy

č. 167/1998 SB o návykových lákách.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 8/2001 a č. 4/2000 o vstupu Policie ČR do škol.

Postup v krizové situaci:

- * Zabránit v další činnosti (např. konzumace návykových látek),
- * odebrat a zajistit látku (do zapečetěné obálky a seřfu, nechat studenta podepsat, že odevzdává látku, povolat dalšího dospělého svědka k tomuto aktu),
- * posoudit zdravotní stav žáka intoxikovaného návykovou látkou (v případě ohrožení jeho zdraví a života zavolat sanitku),
- * učinit stručný záznam o dané situaci (co se stalo) + vyjádření žáka,
- * založení záznamu do agendy školního metodika prevence,
- * informovat zákonného zástupce,
- * informovat OSPOD při opakovaných problémech,
- * poskytnout informace o odborné pomoci (v případě škodlivého užívání apod.),
- * uplatnit sankce, které jsou stanoveny ve školním řádu.

Nález návykové látky u žáka:

- zajištění bezpečnosti (žáka i ostatních),
- zjištění zdravotního stavu při intoxikacích, zajistit lékařskou pomoc (je-li třeba),
- kontaktovat policii, zákonné zástupce,
- izolovat žáka od ostatních do příjezdu policie,
- neprohližet ani žáka ani jeho osobní věci.

Žák se svěří, že užívá návykovou látku

- ♦ Nevyhýbat se rozhovoru (nabídnout radu, podporu),
- ♦ obrátit se na relevantní služby,
- ♦ informovat zákonné zástupce (s vědomím žáka).

www.poradenskecentrum.cz

www.msmt.cz

Preventivní informační skupina = orgán Policie ČR zabývající se prevencí kriminality.

4. ZÁVĚR

4.1 Usilovat o dosažení pocitu úspěšnosti u každého žáka, rozvíjet jeho osobnost. V případě nezdaru v součinnosti s rodiči individuálně pracovat.

Nabízet aktivity k vhodnému vyplnění volného času mládeže, a to zejména nabídkou kvalitní zájmové činnosti, kulturními a sportovními akcemi apod. S přihlédnutím k možnostem, zájmům a zálibám žáků nabízet vhodný způsob seberealizace. Předcházet tak preventivně negativním jevům – užívání drog, onemocnění AIDS, kriminální delikty apod.

4.2 Zvýšenou pozornost věnovat sociálně znevýhodněným žákům. Vést ostatní žáky ke zvýšené ohleduplnosti a pomoci sociálně znevýhodněným žákům. Ve spolupráci s lékaři k těmto žákům individuálně přistupovat zejména při odborné praxi, odborném výcviku a tělesné výchově. Každý třídní učitel provede evidenci sociálně znevýhodněných žáků, v rámci pedagogické trojky budou konzultovat účinnost vzdělávání.

4.3 Povinností každého pracovníka a žáka školy je potlačovat projevy netolerance, rasismu a xenofobie. V případě jakéhokoli projevu postupovat podle školního řádu.

4.4 Vnitřní řád školy obsahuje ustanovení, že každý žák, popř. jeho zákonný zástupce má právo obrátit se kdykoliv na třídního učitele, vyučujícího nebo na ředitele školy nebo jeho zástupce s návrhy, náměty, připomínkami ke zlepšení práce, děje-li se mu křivda apod.

4.5 Třídní učitelé, učitel OV a vychovatelé DM dbají na pedagogickou propagandu zdravého životního stylu – režim dne, osobní hygiena, otužování, racionální výživa, správné pracovní návyky apod.

4.6 Za hlavní cíl povinné tělesné výchovy lze považovat formování kladného vztahu k pohybové aktivitě, ke zvyšování tělesné zdatnosti a psychické odolnosti.

4.7 Usilovat o získání větší důvěry žáků, vytvářet větší prostor pro vyslovení jejich názorů a problémů.

4.8 Věnovat pozornost chování a jednání žáků během vyučování teoretického i praktického, v době odborných praxí a odborného výcviku, během školních akcí, které probíhají v rámci řádného vyučování, aktivizovat dozorovou činnost o přestávkách.

4.9 Doporučovat a zajišťovat pro žáky kvalitní společensko-kulturní akce, pokračovat v osvědčených aktivitách – zájezdy pro žáky, návštěvy divadel, výstav.




4.10 Zaměřit se na problémové žáky, kteří nejsou zapojeni do mimoškolních aktivit školy a vyhledávají pro seberealizaci různé skupiny, přičemž pod jejich vlivem může docházet k negativním jevům. Ve spolupráci s rodiči sledovat a koordinovat zájmy žáka.

6. Výchozí dokumenty a podkladový materiál




- 1) Minimální preventivní program pro školy a školská zařízení v oblasti zneužívání návykových látek „ŠKOLA BEZ DROG“ (uveřejněného ve Věstníku MŠMT ČR, roč. LIV, seš. 3, březen 1998)
- 2) Školní řád, Sankční řád
- 3) Výroční zpráva o činnosti školy za šk. rok 2013/14
- 4) Plán výchovně vzdělávací činnosti školy pro příslušný školní rok a jeho přílohy
- 5) Analýza aktuálního stavu ve škole dle anonymního dotazníku pro žáky školy
- 6) Přímé zkušenosti pedagogických pracovníků školy
- 7) Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č.j. 20006/2007-51.
- 8) Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti MŠMT na období let 2013 – 2016.
- 9) Usnesení vlády č.j. 1305/04 O národní strategii protidrogové politiky 2005 – 2009.
- 10) Koncepce primární prevence Středočeského kraje 2007 – 2013.
- 11) Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky č.j. 28275/2000-22.
- 12) Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č.j. 14423/99-22.
- 13) Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j.10194/2002
- 14) Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky „Zdraví pro všechny v 21. století“ (usnesení vlády č. 1046/2002)
379/2005 Sb. O opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákem, alkoholem a návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

Metodické pokyny

-  [20130703_Metodický pokyn.doc](#)
-  [20130703_PŘÍLOHA 1.docx](#)
-  [20130703_PŘÍLOHA 2.doc](#)
-  [20130703_PŘÍLOHA 3.docx](#)
-  [20130703_PŘÍLOHA 4.docx](#)
-  [20130703_PŘÍLOHA 5.doc](#)
-  [MO prevence EMCDDA cz.pdf](#)
-  [Priloha 11-Zaskolactvi.doc](#)
-  [Priloha 1-Navykove latky.rtf](#)
-  [Priloha 12-Kradeze.doc](#)
-  [Priloha 2-Rizikove chovani v dopravu.doc](#)
-  [Priloha 13-Tabak.doc](#)
-  [Priloha 3-poruchy prijmu potravy.doc](#)
-  [Priloha 4-Alkohol.doc](#)
-  [Priloha 5-Syndrom CAN.doc](#)
-  [Priloha 6-Skolni sikanovani.doc](#)
-  [Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže.doc](#)
-  [Priloha 7-Kybersikana.doc](#)
-  [MB 24246 2008 6MP k šikane.doc](#)
-  [Priloha 8-Homofobie.doc](#)
-  [Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže.doc](#)

-  [Priloha 9-Extremismus rasismus xenofobie antisemitismus.doc](#)
-  [Metodicke doporuceni-uvodni cast.doc](#)
-  [Priloha 10-Vandalismus.doc](#)

Vybrané vyhlášky vztahující se k prevenci.

-  Výklad k novele [Vyhláška 72.ppt](#)
-  Výklad k novele [Vyhláška 73.ppt](#)
-  [Výklad vyhlášky č 147/2011 Sb. otázky a odpovědi.doc](#)

Zákony [561/2004 Sb.](#) [49/2009 Sb.](#)

[Novela vyhlášky73/2005 Sb.](#)

[73/2005 Sb.](#)

[263/2007 Sb.](#)

[15/2005 Sb.](#)

[317/2005 Sb.](#)

[412/2006 Sb.](#)

[109/2002 Sb.](#)

[383/2005 Sb.](#)

[60/2006 Sb.](#)

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Úmluva o právech dítěte, vyhlášená pod č. 104/1991 Sb. (čl. 18 a 33).

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha č. 1, dotazník pro žáky 1. ročníků

Anketa

Třída:

dívka

chlapec

věk

1. Víš, co je to droga?

A. ano, napiš, co to podle tebe je

.....

B. ne

C. nezajímá mne to

2. Drogy, které znám:

.....

3. Jaký je Tvůj názor na kouření?

.....

Kouříš?

ano

ne

4. Jaký je Tvůj názor na alkohol?

.....

5. Setkal(a) ses již s drogou (kromě alkoholu a cigaret)?

ano

ne

6. Byla Ti již droga nabídnuta?

| ANO | kde | kým | jaká | Za kolik |
|-----|-----|-----|------|----------|
| | | | | |

NE

7. A. Vzal jsem ji: a. užil (a) jsem ji – vyzkoušel (a) jsem, ji

Jak? sám

ve skupině

Co ti tato zkušenost přinesla?

.....

b. neužil (a) ji – nevyzkoušel(a) ji

B. Nevzal jsem ji. Proč?

.....

8. Znáš někoho, kdo drogy zneužívá?

ano ne

9. Jsou podle tebe droby nebezpečné?

ano Proč?

.....

ne

10. Vzpomeň si, kde a od koho ses poprvé dozvěděl(a) o drogách.

.....

11. Co bys chtěl (a) vědět o drogách?

.....

12. Proč podle Tebe lidé zneužívají drogy?

.....

13. O čem bys rád(a) hovořil (a) s člověkem, kterému věříš?

.....

14. Koho máš rád a věříš mu?

.....

.....

15. Jaký je teď Tvůj největší problém? S kým ho řešíš?

.....

.....

.....

Příloha č. 2

Co přispívá k účinné prevenci ve společnosti?

- Jasná jednoznačná vládní politika
- Celospolečenské klima k drogové problematice
- Masmédia a jejich vnímání drogového problému ve společnosti
- Spolupráce organizací a jednotné působení
- Prevence v rodině
- Odpovědnost za své zdraví
- Prevence na školách
- Hrozba trestem při porušení stanovených pravidel
- Zájmové a sportovní kroužky – volný čas

Příloha č. 3

Zásady prevence

- Získat důvěru žáka, svého dítěte.
- Umět s ním mluvit o alkoholu, kouření a návykových látkách.
- Vytvořit zdravá rodinná pravidla.
- vést žáka, dítě k účasti na chodu domácnosti – zaměstnat ho.
- Být žákovi, dítěti příkladem.
- Pomáhat žákovi, dítěti při vytváření hodnotového systému.

- Posilovat sebevědomí žáka, svého dítěte.
- Učit řešit a reagovat na problémy.
- Předcházet nic nedělání a nudě.
- Vědět o činnosti žáka, dítěte v době, kdy s ním nejsme.
- Spolupracovat s dalšími dospělými (škola, vedoucí kroužků, sportovních klubů atd.)

Příloha č. 4

Program proti šikanování

Úkolem programu je co nejdříve detekovat a účinně léčit případnou šikanu. Pro případ řešení výskytu šikany na naší škole je sestaven „**Krizový plán proti šikanování**“.

Metodika **první pomoci** pedagogů při šikaně zahrnuje 4 kroky:

- I. Diagnostiku šikany
- II. Vyšetřování
- III. Nápravu
- IV. Léčbu

Metody vyšetřování, nápravy a léčby jsou voleny dle závažnosti šikanování. Škola řeší šikanu podle předem zvolených postupů buď vlastními silami, nebo spolupracuje s dalšími institucemi. Rozlišujeme dva stupně závažnosti – počáteční a pokročilý, které se odlišují charakteristickými rysy chování, spoluprací, vztahy a celkovou atmosférou ve skupině.

Pro případ výskytu šikany je na škole ustanovena **skupina osob zodpovědná za její řešení**, kterou tvoří školní metodik prevence (ŠMP), výchovný poradce (VP) a třídní učitel (TU). V případě složitějšího řešení se škola obrací na krajskou metodičku prevence.

- A. Strategie první pomoci při počáteční šikaně se standardní formou** (první až třetí stupeň vývojové destrukce, kdy normy, hodnoty a postoje vůči šikanování ve skupině nejsou přijaty většinou)

Vyšetřování: probíhá vlastními silami školy:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
4. Zajištění ochrany obětem.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Náprava: je realizována buď

- a) **metodou usmíření** – sleduje se vnitřní proměna vztahů mezi oběťmi a agresory k lepšímu, potrestání se nekoná, použití této metody je ale omezené, lze ji užít pouze u počátečních stadií a dětí mladšího školního věku
- b) **metodou vnějšího nátlaku** – záměrem je přinutit trestem a strachem viníky k zastavení agresivního chování a k dodržování oficiálních norem

Postup zahrnuje 3 kroky:

- individuální nebo komisionální pohovor s aktéry (agresory, popřípadě s jejich rodiči)

- oznámení o potrestání agresorů před celou třídou. Šikana je posuzována ze strany šikanujícího jako závažné porušení školního řádu a budou z něho vyvozeny přísné sankce. Podle závažnosti porušení bude žákovi uděleno výchovné nebo kázeňské opatření (viz Školní a Sankční řád). Cílem je přesvědčit žáky, že škola dokáže zajistit ochranu slabých před silnými.
- ochrana oběti (např. stanovení ochránců oběti, poradit, jak se chovat v případě opakování šikany, pomoc najít spojence – kamaráda, zpřísnění dozorů, aby se zabránilo další šikaně).

Léčba:

např. pomocí ZIPu (základní intervenční program) – systematická práce třídního učitele popřípadě ŠMP a VP (průvodci programu) se školní skupinou. Cílem je zastavení sebedestrukce a nastartování sebe ozdravného procesu skupiny a vnitřní proměny vztahů ve třídě a posílení imunity proti případnému opakování šikanování. Pracuje se s agresorem (jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí). Zabránění pokračování jednání agresora – snaha o nápravu jeho chování, není - li vstřícný, pak uzavření písemné dohody – co nebude (bude) agresor dělat a stanoví se, co se stane, když dohodu poruší. V případě potřeby se mu zprostředkuje péče pedagogicko-psychologické poradny (PPP), střediska výchovné péče (SPC) nebo jiných odborníků – klinických psychologů atd.

Pomoc vytvoření třídní charty pravidel chování.

- B. Strategie při pokročilé šikaně s neobvyklou formou** – brutální a nestandardní, např. výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování (čtvrtý a pátý stupeň šikanování, kdy normy, hodnoty a postoje vůči šikanování byly přijaty většinou či dokonce všemi členy skupiny)

Škola spolupracuje s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s PPP, SPC, orgánem sociálně právní ochrany dítěte a Policií ČR.

Vyšetřování zahrnuje následující kroky:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Vlastní vyšetřování.

V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné jí zprostředkovat péči PPP, SPC nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

Náprava a léčba jsou složité, realizují se na základě rady odborníků – především psychologů z PPP.

Je třeba zdůraznit významnou úlohu **spolupráce školy s rodiči oběti**.

Podrobnější vysvětlení viz. metodická příručka Michala Koláře „**Bolest šikanování“** nebo „**Skrytý svět šikanování na školách**“.

V Úložišti v intranetu školy ve složce Výchovné poradenství je zpracována prezentace Šikana.